

שם פרטי ושם משפחה: _____

כיתה: _____

יש דילמה

סימול
מחשב

חלק א: קוראים ומבינים

הטקסט שלפניכם מציג דילמה. הוא לקוח מן הגמרא ומופיע כמעט כלשוננו, ללא סימני פיסוק. קראו אותו יותר מפעם אחת, ואחר-כך ענו על סעיפים 1-3.

שניים שהיו מהלכין בדרך
וביד אחד מהם קיתון של מים

ואם שותין שניהם מתים
ואם שותה אחד מהם מגיע ליישוב

דרש בן פטורא
מוטב שישתו שניהם וימותו
ואל יראה אחד מהם במותו של חברו

עד שבא רבי עקיבא ולימד
חייך קודמים לחיי חברך
(...)

מתוך: בבא מציעא ס"ב, עמ' א

דילמה {

רכיבי מבנה בשירות ההבנה

1. בחרו מתוך הרשימה שלפניכם את רכיבי המבנה של הטקסט הזה. רשמו כל אחד מרכיבי המבנה בשולי הטקסט, במקום המתאים (ראו הדוגמה שלמעלה).

רשימת רכיבי המבנה:

משאלה, פתרון (הכרעה) א, פתרון (הכרעה) ב, נימוק א, נימוק ב, מסקנה.

01 _____

סימני פיסוק בשירות ההבנה

2. לפניכם הפסקה שבה מתוארת הדילמה כפי שהיא במקור, ללא סימני פיסוק. הציבו בה סימני פיסוק שיקלו את הבנתה.

02 _____

ואם שותין שניהם מתים
ואם שותה אחד מהם מגיע ליישוב

סוד הצמצום, חכמת ההרחבה

3. טקסט הגמרא חסכוני מאוד במילים, ואף-על-פי-כן ניתן להבינו. א. העתיקו את פסקת הדילמה מתוך הטקסט ותוך כדי כך ערכו בה שינויים: תוספות, השמטות, שינויי סדר, שינויים בזמן הדקדוקי, שינויים בצורה של המילים, שינויים במילות הקישור וכו' – כל מה שעשוי, לדעתכם, להקל את ההבנה של הטקסט.

03 _____

04 _____

ב. אם תתבוננו בטקסט, תראו כי ההכרעה של בן פטורא כתובה בטקסט במפורש: "מוטב שישתו שניהם ו...". לעומת זאת, ההכרעה של רבי עקיבא אינה כתובה במפורש. כתבו במסגרת שלפניכם את משפט ההכרעה של רבי עקיבא, המשתמע מן הטקסט. התחילו את משפט ההכרעה במילים: **מוטב ש...**

05 _____

06 _____

עד שבא רבי עקיבא ולימד

מוטב ש _____

חייך קודמים לחיי חברך

חלק ב: סיפור הדילמה

הגמרא, בלשונה החסכנית, מתארת דילמה קיצונית שיש בה בחירה בין חיים למוות, על רקע סיפור דרמטי שהקורא יכול להשלים בדמיונו. ומה עם הדילמות היומיומיות שלנו?

מצבים של דילמה אינם חסרים בחיינו, גם אם אינם קיצוניים כל-כך:

- האם לתת להעתיק במבחן, או לא לתת?
- האם לספר/להלשין על... או לא לעשות זאת?
- הבטחתי לחבר להיות אתו בקבוצה בטיול, אבל התחרטתי. האם לקיים את ההבטחה, או לא?

בחלק זה עליכם לכתוב סיפור אמיתי או דמיוני על מקרה שבו הייתם בדילמה. הסיפור יציג את ההתלבטות שלכם, את השיקולים שהבאתם בחשבון ואת ההכרעה שהגעתם אליה. היקף הסיפור כעמוד.

פעלו על-פי שלושת השלבים האלה:

שלב א: הצגת הדילמה וניתוחה (בתרשים)

שלב ב: כתיבת הסיפור שלכם (היעזרו בקריטריונים להערכה המופיעים בשלב ג, עמוד 6).

שלב ג: הערכה עצמית לסיפור

שלב א: הצגת הדילמה וניתוחה

1. בחרו דילמה שאתם רוצים לתאר.

תנו לה כותרת:

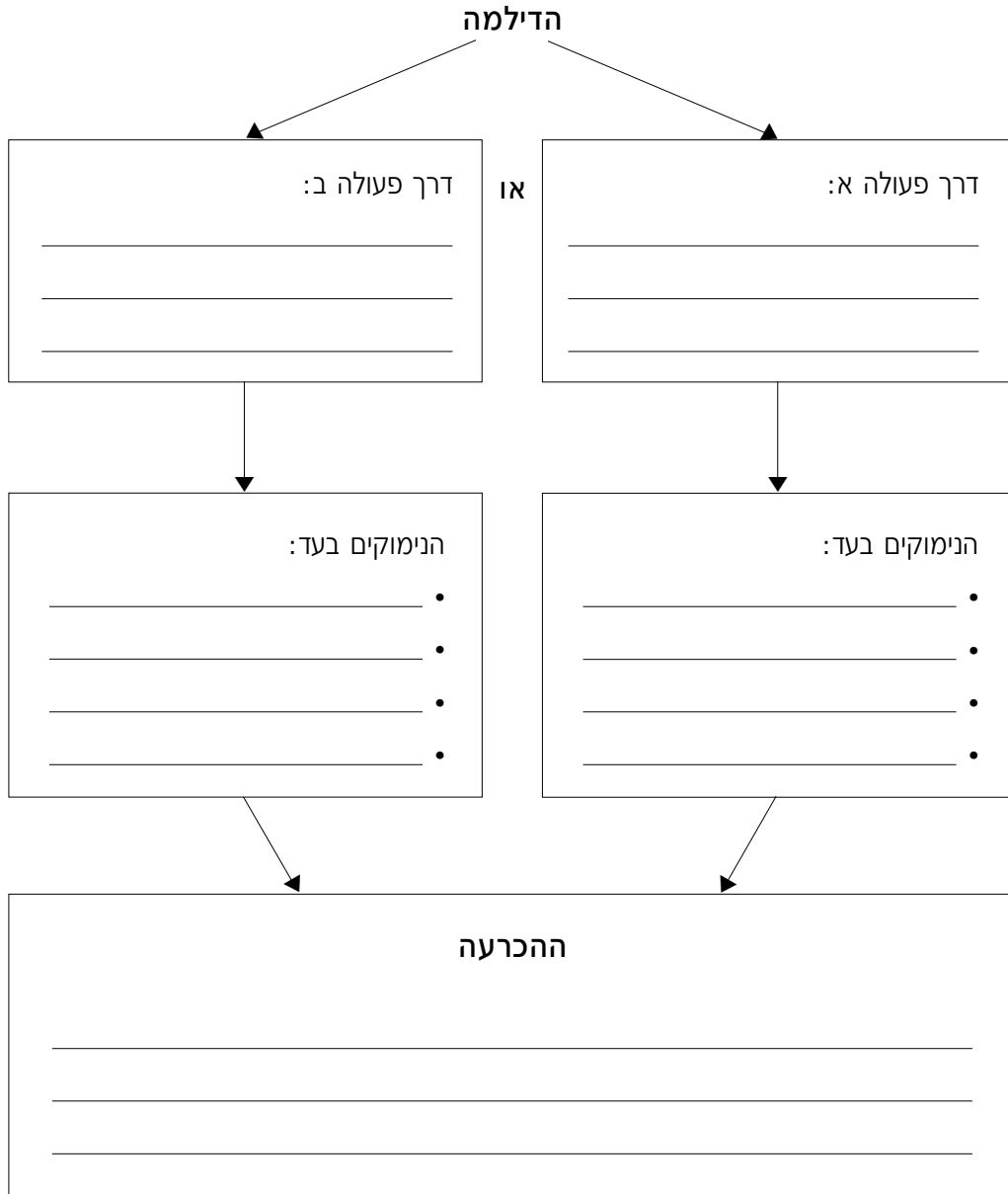
הציגו את ההתלבטות:

או

פרטו את דרכי הפעולה האפשריות, את הנימוקים בעד כל אחת מהן ואת ההכרעה שהגעתם אליה.

שלב ב: כתיבת סיפור הדילמה

2. עתה ספרו את סיפור הדילמה. היעזרו בטיוטה. אם אתם משתמשים במעבד תמלילים, הגישו רק את הגרסה הסופית של הסיפור, לאחר ששכתבתם והגהתם אותו כראוי.

שלב ג: תלמידים מעריכים את עצמם!

3

הסיפור יוערך על-ידי שני מעריכים: את/ה והמורה.

לכל מעריך מוקצבות 12 נקודות בסך הכול.

כתבו את הערכתכם לטקסט על-פי הפירוט שלפניכם. בכל סעיף סמנו בעיגול את הציון שקבעתם. רשמו בסוף את סכום הנקודות שהענקתם לעצמכם מתוך סך-הכול הנקודות.

א. ארגון ומבנה – האם הטקסט שלי מכיל את כל הרכיבים של סיפור דילמה?

אני בודק/ת:

1. יש בו התלבטות: _____

2. יש בו נימוקים בעד כל אחת מדרכי הפעולה האפשריות: _____

3. יש בו הכרעה (או אי-הכרעה): _____

כמו כן, בטקסט שלי ישנם מאפיינים בולטים של סיפור, בהם:

1. _____

2. _____

3. _____

הערה: אם בסיפור חסר רכיב כלשהו, ציינו מה חסר ומדוע (אולי יש לכך סיבה ספרותית?).

_____

_____

לאור תשובתי, אני מעריך/ה את הסיפור כ:

- סיפור דילמה מאורגן בצורה טובה מאוד ואינו זקוק לשינויים (4 נק')

- סיפור דילמה שארגונו זקוק לכמה שינויים (2 נק')

- סיפור דילמה שארגונו זקוק לשיפור רב (1 נק')

ב. עניין – האם הקוראים יתעניינו בסיפור שלי? האם הוא משכנע?

האם יש מקומות בעלי ניסוח ייחודי, שמושכים את תשומת הלב של הקוראים?

אני קורא/ת ומציין/ת לעצמי: מה מעניין בו במיוחד?

_____

_____

לאור תשובתי, אני מעריך/ה את הסיפור כ:

- סיפור מעניין מאוד (4 נק')

- סיפור הזקוק לכמה שינויים (2 נק')

- סיפור הזקוק לשיפור רב (1 נק')

ג. מבע – אני קורא/ת ובוחן/ת:

האם הסיפור כתוב בצורה ברורה? האם הניסוח הולם (שימוש בלשון כתובה ובלשון

דְּבָרָה במקומות המתאימים)? האם הקוראים יקראו אותו בשטף, בלי "להיתקע"?

לאור תשובתי, אני מעריך/ה את הסיפור כ:

- סיפור שמנוסח בצורה טובה מאוד (4 נק')

- סיפור שניסוחו דורש שינויים מסוימים (2 נק')

- סיפור שניסוחו דורש שיפורים רבים (1 נק')

סך הכול אני מעניק/ה לעצמי _____ נקודות.

ציון _____

ציון _____

ציון _____

11 _____